Ч. 47. Pocztowa należytość opłacono ryczałtem. Львів, неділя 30. листопада 1930 р. Рік XXXII.

СВОБОДА

СЕЛЯНСЬКА ҐАЗЕТА

Виходить що тижня в неділю.
Адреса редакції і адміністрації
„Свобода", Львів, Ринок 10, II. пов.

ПЕРЕДПЛАТА виносить в краю: місячно 80 сот., чвертьрічно 2 зол. 20 сот.
В Америці 2 дол. річно.
Зміна адреси 50 сотиків.
Поодиноке число коштує 20 сот.

Телеф. Редакції: 29-41.
Телеф. Друкарні: 29-26.

По виборах.

До тепер знаємо лише, скільки ми вибрали послів і сенаторів. Але це є лише половина виборчого висліду. Є ще друга половина, а саме — як голосували наші виборці в цілому краю і в окремих повітах та скільки голосів ми де добули. Це для нас буде важніше, як число здобутих нами мандатів. Але ми досі ще не маємо про це звідомлень з цілого краю, а без цього годі судити про те, як наш нарід поставив себе при виборах. Правда — знаємо з офіційних звідомлень скільки голосів упало в кожній окрузі на ріжні листи, але для нас важно мати ті відомости ще від наших мужів довіря. Досі наспіло до нас вже досить багато звідомлень, а подане ними число голосів, які впали на нашу листу, не зовсігди згоджується з офіційними числами. Як судити по наших звідомленнях, то те число є далеко більше, як подають офіційні звідомлення. Чим це пояснити, то наші виборці по округах будуть доказувати у виборчих протестах, а Найвищий Суд щойно скаже, які числа є вірні.

До цеї справи ми ще повернемо. Наразі можемо лише сказати, що наші виборці на загал списалися дуже добре, хоч по повітах є досить великі ріжниці: голосування в одних повітах випало краще, а в других слабше. Це залежало від того, які повіти були ліпше підготовані до виборів, а які гірше, або іншими словами, які були більше зорганізовані, а які менше.

Тепер остановимося на добутому числі наших послів і сенаторів. Ми вибрали тепер менше послів і сенаторів, як при попередніх виборах, і тому кажемо, що ми вибори програли. Які є зовнішні причини тої програної, це інша річ. Ми сказали в попередньому числі, що ми програли між іншим тому, що ще багато наших людей не знає своїх громадянських прав і боїться з них користати та що ми ще слабо зорганізовані. Ще перед виборами, у статті „Вибори на карку", ми писали: „Коли досі хто відтягався від політичної організації, то теперішні вибори навчать його, що в майбутньому не сміє цього робити". І правильно: де була краща організація, там і голосування і вислід виборів випав для нас краще, а де організація була слаба, або де її майже зовсім не було, там все випало гірше. Добра організація не лише скріплює нас унутрі, але також зменшує шкідливий натиск на наші справи ззовні, бо не допускає до нехтування наших слушних і законних прав.

Але у звязку з новообраними послами й сенаторами пригадаймо собі, як то по попередніх виборах з одного боку звалювалось на плечі послів і сенаторів всю громадянську працю в краю, а з другого боку остерігалося громадянство перед тим, бо послів і сенаторів є за мало, щоби могли двигати на собі ту велику силу праці, яка стояла перед народом. Теперішні вибори остаточно розвязали той спір. Тепер вже ніхто не може сумніватися в тому, що посли й сенатори мають своє завдання і можуть та обовязані помагати громадянству, але саму громадянську працю мусить виконувати все громадянство.

Уявім собі, що все булоб звалене на плечі послів і сенаторів. Прийшли вибори і дві третини з них опинилося за кратами. Чи тому малаб спинитися у краю всяка праця? Або — перше ми мали 24-ох наших послів і 9 сенаторів, а тепер маємо їх на 11 менше. Чи на стільки малаби зменшитися й наша праця?

Може хтось сказати, що про це немає що говорити, бо наше громадянство стало на правильний шлях і саме працювало, чого доказом останні вибори. Так, але саме висліди по повітах вказують, що саме там стоїть наша справа найкраще, де громадянство стояло на тому шляху, і гірше там, де громадянство вимагало неможливого від послів і сенаторів. З другого боку пригадуєм це, бо тепер від громадянства буде вимагатись ще більше праці й ще більше жертв на організацію, як було досі.

Виборчі зловживання.

По закону вибори до сойму й сенату є свобідні і мають бути „чисті", значить без терору, без шахрайства, без підкупу, без підступу, взагалі без ніяких зловживань. **Коли би при виборах були які зловживання, які могли би вплинути на їх вислід, то такі вибори були би неважні.**

На протест виборців Найвищий Суд такі вибори уневажнює, як це було прим. з попередними виборами на Волині.

Щоби свого права боронити, треба всі **зловживання докладно подати.** Тому **негайно** з кожної громади треба прислати точний звіт, чи були які зловживання при виборах до сойму 16. ц. м.:

1) Чи листа виборців була зложена правильно? Чи були вписані всі управнені виборці? Чи були вписані неуправнені? Подати імена.

2) Чи розбивано збори виборців, коли і хто?

3) Чи хто грозив і як, що не вільно голосувати на ч. 11?

4) Чи хто підкуплював виборців, щоби на 11 не голосували або щоби здержалися від голосування?

5) Чи хто страшив карами або чим іншим, як виборці не будуть голосувати наприклад тільки на 1-ку?

6) Чи хто обіцяв якусь заплату або позичку і т. п. за голосування прим. на 1-ку?

7) Чи не видирали карток? Чи не заглядали до картки?

9) Чи вкладав хто самовільно якісь картки до урни?

10) Чи комісія відбирала так голоси, що всі виборці не могли віддати голосу?

11) Чи правильно почислено голоси?

Все треба докладно подати з точним іменем того, хто робив зловживання, навести час, місце і **свідків.** Тільки тоді має вартість скарга до Найв. Суду. Подати докладно характер особи, що допустилася зловживання, чи це особа цивільна (її адреса), чи особа урядова (постерунковий, староста, екзекутор, урядовець податковий, війт, учитель, урядовець з виділу повітового і т. д.).

Всі зібрані матеріяли про можливі зловживання передавати негайно з громад до Повітових Виборчих Комітетів, а звідти пересилати їх до Виборчого Комітету в місці осідку окружної виб. комісії, або на руки наших новообраних послів. **Зі збіркою і висилкою матеріялів про виборчі зловживання треба спішитися, бо протест можна внести лише до 14 днів після оголошення висліду голосування.**

Нові українські посли.

ОКРУГА ЛЬВІВ-ПОВІТ.

1. **Д-р Дмитро Левицький,** б. посол, адвокат, голова УНДО, — перебуває тепер у вязниці; дістає теж мандат з державної листи.
2. **Володимир Кохан,** б. посол, господар, перебуває у вязниці.
3. **Мілена Рудницька,** б. посолка, учит. семинарії.

ПЕРЕМИШЛЬ:

4. **Д-р Володимир Загайкевич,** адвокат, б. посол і віцемаршалок Сойму.

САМБІР:

5. **Гринь Тершаковець,** б. посол, господар.
6. **Д-р Степан Біляк,** б. посол, адвокат, тепер у вязниці.

СТРИЙ:

7. **Остап Луцький,** б. посол, кооператор.
8. **Дмитро Великанович,** б. посол, учитель.

ЗОЛОЧІВ:

9. **Д-р Ярослав Олесницький,** адвокат.
10. **Степан Кузик,** б. посол, канд. адв., тепер у вязниці.
1. **Д-р Любомир Макарушка,** ґенер. секр. УНДО, — тепер у вязниці.

ТЕРНОПІЛЬ:

12. **Д-р Степан Баран,** б. посол, адвокат.
13. **Олекса Яворський,** б. посол, канд. адв., тепер у вязниці.
14. **Сергій Хруцький,** б. посол, ґімн. учит.

СТАНИСЛАВІВ:

15. **Д-р Іван Макух,** б. сенатор, адвокат (соц.-рад.).
16. **Михайло Галущинський,** б. сенатор, ґімн. учит.
17. **Михайло Вахнюк,** нар. учитель (соц.-радикал).

ЛУЦЬК:

18) **Зеновій Пеленський,** кооператор.

З ДЕРЖАВНОЇ ЛИСТИ ПРИХОДЯТЬ:

19. **Д-р Дмитро Левицький** (вибраний теж у львівській окрузі).
20. **Михайло Матчак,** журналіст (соц.-рад.).
21. **Фабіян Єреміч,** інж., білорус.

В справі подій у Сх. Галичині.

На засіданню англійського парляменту дня 21. листопада ц. р. один з членів партії праці, яка тепер при державній владі, вніс інтерпеляцію в справі подій у Сх. Галичині. Він спитав, чи уряд, який підписав свого часу міждержавний договір в справі охорони недержавних народів, звертає увагу на положення української національної меншости. Державний підсекретар міністерства заграничних справ відповів, що уряд звертає увагу на цю справу а амбасадор Великої Британії у Варшаві має предложити відповідний звіт.

Wyciąg z protokułu spólnego z dnia 14/XI 1930 r.

Sąd okręgowy, Wydział VI karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 44 czasopisma „Swoboda" z daty Lwów 9 listopada 1930 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 310/30 na posiedzeniu niejawnem w dniu 14 listopada 1930 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: 1) uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 4 listopada 1930 r. przez Prokuratora okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Swoboda" Nr. 44 z daty Lwów dnia 9 listopada 1930 r. zawierającego w artykule pt. „Obicianky i dijsnist" w całości znamiona zbrodni z §. 65 a) uk. i występku z §. 302 uk. zarządzić natomiast zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21 ust. druk. z 17/12 1862 Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. 2) uchylić natomiast konfiskatę zarządzoną dnia 4/XI 1930 przez Prokuratora Sądu okr. we Lwowie artykułu pt. „Szczo dijetsia w kraju" w ustępie od słów „z cenzurnych" do „najważnijsze", artykułu pt. „Proty polśkoi opozycji" w ustępie od słów „sered" do „represji" — umieszczonych w czasopiśmie „Swoboda" Nr. 44 z daty Lwów 9/XI 1930 r. Uzasadnienie: Ad I. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej ustępów artykułu ma na celu pod 1) pobudzić do wzgardy i nienawiści przeciw administracji Państwa, jaketeż nakłonić do wrogiego obozu przeciw polskim stronnictwom prorządowym co odpowiada znamionom zbrodni z §. 65 a) uk. i występku z §. 302 uk. Według §§. 487, 489, 493 pk. oraz §§. 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. — Ad II. ponieważ w treści cytowanych artykułów nie znachodzą się znamiona jakiegokolwiek czynu karygodnego należało konfiskatę uchylić. — Na oryginale właściwe podpisy. Za zgodność:

(підпис нечиткий).

Подайте вислід голосування.

Просимо всі повітові виборчі комітети і всіх мужів довіря листи ч. 11, щоби **негайно** переслали повновласникам окружних лист докладний вислід голосування **всіх обводів кожного повіту.** В звіті подати **імя і назвище мужа довіря в обводі та число голосів УСІХ ЛИСТ** (11-ки, 1-ки, 4-ки, 7-ки, 14-ки і т. д.).

Цей звіт переслати негайно на такі адреси:

Тернопільська округа: Д-р Іван Якимчук, адвокат, Тернопіль, вул. Міцкевича ч. 11.

Золочівська округа: Д-р Ярослав Олесницький, адвокат в Золочеві.

Станиславівська округа: Д-р Іван Новодворський, адвокат, Коломия, вул. Крашевського ч. 11 б.

Львівська округа: Осип Навроцький, Львів, вул. Ґродзіцьких ч. 2

Перемиська округа: Д-р Володимир Загайкевич, Перемишль, Костюшка ч. 3.

Самбірська округа: Д-р Іван Роґуцький, адвокат, Самбір, Шайнохи ч. 5.

Стрийська округа: Д-р Ромуальд Думін, адвокат, Стрий, вул. Трибунальська ч. 6.

Луцька округа: Іван Мацик, Луцьк, Ягайлонська ч. 55.

Кремянецька округа: Борис Козубський, Кремянець, вул. Корженьовського ч. 27.

Цей звіт конечно потрібний для контролі голосів і для внесення виборчого протесту до Найвищого Суду.

Вислід соймових виборів.

ОКРУГА 48. ПЕРЕМИШЛЬ.

Віддано важних голосів: 202.030, з того на листу: **ч. 11 — 42.726;** ч. 4 — 13.537; ч. 7 — 38.233; ч. 14 — 9.899; ч. 24 — 4.969. Послами вибрані: **адв. д-р В. Загайкевич** з 11-ки, ґен. Ґаліца, Стан. Авґустинський, Йосиф Юрчик, Стан. Ґродзіцкі, інж. Павловський з 1-ки.

ОКРУГА ч. 49. САМБІР.

Загальний вислід: листа **ч. 11 — 61.197;** ч. 1 — 116.271; ч. 7 — 16.311; ч. 15 (москвоф.) — 1.195; ч. 22 (Сель-роб) — 3.646. З 11-ки вибрані посли: господар **Гринь Тершаковець** і адв. д-р **Степан Біляк.**

ОКРУГА 50. ЛЬВІВ місто.

На 179.978 управнених до голосування віддано 117.126 важних голосів. Обводові комісії уневажнили 741 голосів, окружна комісія 1.038 голосів. Поодинокі листи одержали: **листа ч. 11 — 10.973;** число 1 — 46.160; ч. 4 (вшехполяки) — 12.922; ч. 7 (центролів) — 13.399; ч. 14 (жиди) — 30.591; ч. 24 (Сельроб-Єдність) — 2.668. Вибрані з 1-ки президент міста інж. Бжозовський, кс. Шидельський і Іґнаци Єґер, а з 14-ки: д-р Зомерштайн. Тому, що Єґер зрікся мандату у Львові, бо вибраний послом також з Тернопільщини, третім послом 1-ки став лікар д-р Островський.

Жиди внесли протест проти львівських виборів, бо їм уневажнено кількасот голосів і через те вони стратили другий мандат, на який дали достаточну скількість голосів.

ОКРУГА 51. ЛЬВІВ-повіт.

Управнених 326.818, голосувало 238.715. Обводова комісія уневажнила 2.134, а окружна комісія 2.308. Важних 236.407. **11-ка — 97.097,** 1-ка — 113.435, 5-ка — 270, 6-ка — 27, 7-ка — 14.413, 14-ка — 3.342, 23-ка — 72, 24-ка — 443, 25-ка — 7.305, 26-ка — 3. Вибрані послами з листи **ч. 11 — д-р Дмитро Левицький,** б. посол, голова УНДО; **Володимир Кохан,** б. посол; **Мілена Рудницька,** б. посолка, учителька.

ОКРУГА 52. СТРИЙ.

Точного обчислення голосів ще нема. З української листи ч. 11 вийшло двох послів: **Остап Луцький,** кооператор, б. посол; **Дмитро Великанович,** учитель, б. посол.

ОКРУГА ч. 53. СТАНИСЛАВІВ.

Віддано важних голосів 348.679, з того впало на листи: **ч. 11 — 114.050;** ч. 1 — 185.022; ч. 14 — 32.332. Решта голосів розстрілена. Вибрані послами: з 11-ки: адв. д-р **Іван Макух,** б. сенатор **Мих. Галущинський,** учитель **Михайло Вахнюк;** з листи ч. 1: Ст. Стажинський, Влад. Дзєдушицкі, Вацлав Хованец, Вал. Нєдувєцкі, Меч. Геніш; з листи ч. 14: д-р Генр. Росмарін.

ОКРУГА 54. ТЕРНОПІЛЬ.

Управнених до голосування 499.660, віддано важних голосів 392.965. Листа **ч. 11 — 121.475;** ч. 1 — 231.784; ч. 4 — 18.527; ч. 14 — 17.343; ч. 22 — 2.644. З листи ч. 11 вибрані послами: адв. д-р **Степан Баран,** б. пос. **Сергій Хруцький** і б. пос. **Олекса Яворський.** З 1-ки вибрані: Стан. Цар (міністер справедливости), дідич Хоїньскі-Дзєдушицкі, інж. Вл. Косидарскі, Марія Балабанова, Ян Кліх, Іґн. Єґер, Ант. Яновскі.

ОКРУГА 55. ЗОЛОЧІВ.

Управнених до голосування 487.979, віддано важних голосів 369.401, з яких впало: на **листу ч. 11 — 122.080;** на ч. 1 — 190.464; на ч. 14 — 19.580; на ч. 15 — 9.370; ч. 22 — 12.004; ч. 23 — 6.362; ч. 25 — 8.818. Вибрані послами: з 11-ки: адв. д-р **Ярослав Олесницький,** д-р **Любомир Макарушка,** б. пос. **Степан Кузик;** з 1-ки: Влад. Войтовіч, Тад. Жебрацкі, кс. Юзеф Яворовскі, Адольф Лімберґер, д-р Коц. Мошиньскі і Ян Добровольскі.

ВОЛИНЬ.

Округа 56. Ковель. Віддано голосів 138.980, важних 127.913. З того впало на листу **ч. 11 — 6.080;** ч. 1 — 113.714; ч. 7 — 7.199.

Володимир. Віддано голосів 36.136. З того: **ч. 11 — 2.539;** ч. 1 — 29.837, ч. 7 — 2.030.

Горохів. Голосувало 9.555, важних 8.152. **11-ка — 837,** 1-ка — 7.154, 5-ка — 18, 7-ка — 143.

Рівне. Управнених 20.999 голосувало 9.163. **11-ка — 182,** 1-ка — 4.162, 4-ка — 241, 5-ка — 82, 7-ка — 114, 17-ка — 3.415, 18-ка — 964, 22 — 4.

Вислід сенатських виборів.

ЛЬВІВ-МІСТО.

Вибори до сенату відбувалися при значно меншій участи виборців ніж до сойму, меньшебільше 60 проц. управнених до голосування. У місті **Львові** впало голосів на **листу ч. 11 — 6.266,** на ч. 1 — 28.128, ч. 4 — 7.934, ч. 7 — 5.002, ч. 14 — 21.293, ч. 25 — 329, ч. 27 — 61. Загальна скількість відданих голосів у Львові 69.344, з того неважних 329.

ЛЬВІВСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

Тимчас. вислід голосування з 906 обводів округи ч. 51 (Львівське воєвідство) на заг. число 2.072. Віддали голосів: 328.466, уневажнено 1,111, загальна скількість важних голосів 327.355. Листа ч. 1 — 187.496, ч. 4 — 16.276, ч. 7 — 23.108, ч. *11 — 55.646*, ч. 14 — 42.076, ч. 25 — 1.563, ч. 27 — 1.217.

ВОЛИНСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

На листу ч. 11 віддано голосів 7.900, 1 — 140.000, 7 — 1.700, 17 — 5.000.

ЛЮБЛИНСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

Дотепер надійшли звіти з одної третої обводових комісій. 1 — 63.271, 4-ка — 26.034, 7-ка — 20.803. Аґуда — 14.722.

ПОЛІСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

1 — 82.572, 18 — 2.480.

НОВГОРОДСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

Дотепер надійшли вісти з 148 обводових комісій: **11 — 409,** 1 — 70.408, 17 — 792, 18 — 1.251, 22 — 254.

СЕНАТОРИ В ПОПЕРЕДНОМУ СЕНАТІ.

У попереднім сенаті, що нараховував 111 членів, **українці мали 13 сенаторів,** ББ 46, НД (вшехполяки) 9, ХД (християнські дем.) 6, ПЯСТ 3, соціялісти 10, Визволенє 7, жиди 6, німці 5, а по трьох НПР (народ. партія робітн.) і Строн. Хлопске.

ЧИ ВИ ВИСЛАЛИ СВОЮ ЛЕПТУ НА ДОПОМОГУ ІНВАЛІДАМ УГА? — ЦЬОГО ЛИСТОПАДУ НІХТО ДО ВАС ПО НЕЇ НЕ ЗАЙДЕ; ПІШЛІТЬ ЇЇ НЕГАЙНО САМІ! ВАША ЛЕПТА НЕ ПІДЕ НАМАРНО. ВОНА СПОВНЯЄ СВОЮ ВЕЛИКУ ЦІЛЬ!

Давні вибори і теперішні.

В роках:	1922	1928	1930
ББ.	—	122	248
Зв. Люд. Нар.	98	37	64
ППС	41	63	24
Визволенє	48	40	15
Стр. Хлопск.	—	26	18
Пяст	70	21	15
НПР (прав.)	18	14	8
ХД	44	18	14
Укр.-Білор. Сойм. Клюб	20	30	21
Інші українські ґрупи	5	12	—
Разом словян. менш.	36	47	22
Жид. Клюб	34	13	7
Інші жид. ґрупи	1	—	—
Разом жид. менш.	35	13	7
Нім. Клюб	17	19	5
Інші нім. ґрупи	—	2	—
Разом усі нім. менш.	17	21	5
Разом усі нац менш.	88	81	34
Комуністи	2	7	4
Комунізуючі ґрупи	—	2	1
Разом комуністи	2	9	5

Як пішли вибори.

СОКАЛЬЩИНА.

В Сокальщині вислід голосування на загал вдоволяючий і нарід, не зважаючи на все пережите недавно, не дався налякати. Участь голосуючих перевищала в цілім ряді громад 90 проц., а пересічно можна приняти 85 проц. Не помогли арештування в передодень або в день виборів, які мали місце в цілому ряді сіл. Приміром в Поториці під Сокалем виарештовано з пятниці на суботу, а відтак з суботи на неділю майже весь виборчий комітет з кільканацяти людей і придержано їх аж до покінчення голосування, а все таки вислід голосування був той, що крім двірської служби і місцевих жидів та поляків все населення голосувало на 11-ку.

В самім **Сокалі** у виборчій комісії на Бабинці не допущено нашого мужа довіря д-ра Степана Ріпецького і двома наворотами арештовано його та випущено на волю аж по замкненню голосування (по півночі). Оба рази заарештував його постерунковий. Перший раз по його виході з виборчого льокалю, коли його не допущено до виконування функцій мужа довіря, а другий раз в самім виборчім льокалі і то не на зарядження предсідника, який згодився був врешті, аби д-р Ріпецький лишився в льокалі в характері мужа довіря, лише сам постерунковий „на власну відповідальність". Це арештування було спричинене тим, що д-р Ріпецький домагався допущення до голосування нашого виборця, котрого імя перекручено, а то на тій основі, що комісія у подібнім випадку допустила до голосування польського виборця з перекрученим імям.

ЯВОРІВЩИНА.

Наша 51. виборча округа вибрала 16. листопада до сойму 4-ох послів з „одинки" і 3-ох послів з „одинайцятки". Звело зі собою боротьбу 10 лист. Найкраще вийшло голосування в Сокальщині і Яворівщині, найгірше в Любачівщині. Яворівщина дала приблизно 9.251 голосів на чисту ч. 1, **16.637 на листу ч. 11**, 909 голосів на листу ч. 7, 616 гол. на листу ч. 14 і 758 голосів на листу ч. 25. Як видно, на листу ч. 11 упало в Яворівщині найбільше голосів, більше як на всі інші листи разом. Яворівщина виповіла свою думку і зазначила свою українськість. Майже не було громади, яка би в переважаючій більшости не віддала голосів на ч. 11.

Місто Яворів гідно відбув вибори до сойму. На ч. 1 упало тут 1214 голосів, на ч. 11 — 2.132, на ч. 25 — 107, на ч. 14 — 496. Виходить, що на листу ч. 11 упало в м. Яворові більше голосів, як на всі інші листи разом. Яворів — це мабудь одиноке місто у Сх. Галичині, що зазначило при цих виборах свою українськість назверх дуже сильно.

ЗАЛІЩИЧЧИНА.

В заліщицькім судовім повіті випали соймові вибори на загал добре, хоч із відомих причин годі було відбути хочби лиш одно передвиборче віче або довірочні збори. Не зважаючи на шалену аґітацію ББ. під проводом урядовця повітової ради в Заліщиках Людвіка Доманського, який послугувався у своїх поїздках і вічах майже по всіх селах відомим типом Василем Черничуком з Жежави і Баліцьким з Заліщик, не зважаючи на те, що в суботу перед самими виборами арештувала поліція 13 наших найсвідоміших селян, з яких більшість була членами місцевих виборчих комісій і відставила їх до арешту в Заліщиках, з якого звільнено їх всіх зараз у понеділок 17. листопада, — наше свідоме і політично зріле селянство не дало себе застрашити і голосувало на 11-ку.

Дальші ревізії й арештування.

ЖОВКІВЩИНА.

Дня 4. листопада прийшло до **Куликова** 18 поліцаїв. Перепровадили ревізії в о. Андрія Круцька, Михайла Дмитровича, котрого арештували і в інших. — 5. лист. той сам відділ перепроваджував ревізії в інших селах Куликівщини. У **Гребінцях арештували Лахмана**, шлюсарського челядника. 6. листоп. в **Кожелеві** арештували Гриника Данила, студента ветеринарії, котрого відвезли до Львова. 7. листоп. в **Новім Селі** перепровадили ревізію у Марнюків. 3. листопада знищили в Куликові невідомі злочинці **стрілецьку могилу — поломали хрест і розкопали могилу.**

РАВЩИНА.

Дня 15. листопада переведено основну ревізію в домі о. Дмитра Бахівського, пароха в **Корчмині**, котрого опісля арештовано і перевезено до Рави Руської. Підчас ревізії шукали за пастирським листом, виборчими летючками і зброєю.

РАДЕХІВЩИНА.

Переведено ревізію у начальника громади в **Барилові** І. Долайчука, в кооперативі і ще в кількох селян, а за недозволену агітацію арештували Івана Іващука і Тимка Колтунюка.

СУДОВО-ВИШЕНЩИНА.

Дня 19. ц. м. ранком арештовано тутешніх двох адвокатів, а саме мужа довіря листи ч. 11. адв. Володимира Гаєцького, б. суддю і вишенського провідника УПП д-ра Петра Гайдука.

ТУРЧАНЩИНА.

Протягом перших двох днів листопада переведено ревізії у Семіона Качмарика в **Тарнаві**, Михайла Сонича в **Волчім**, Івана Лутчака в **Волосянці** і в читальни „Просвіти“ в **Турці**. Арештовано 7 селян з **Турочок**, одного з **Волосянки**, одного з **Ясениці** й одного з **Мельничного**. Дня 14. ц. м. арештували о. І. Попеля і пятьох господарів з **Хащова**, але після кількох годин їх звільнено.

У **Волосянці** арештували Лутчака Ів. Йому закидають протидержавну роботу. Підчас ревізії найшли в нього буцімто заборонену літературу й кріс.

БІРЧАНЩИНА.

Дня 10. листопада ц. р. перевела місцева поліція докладну ревізію в **Бірчі** у адвоката д-ра Михайла Ільницького. Ревізія тревала від год. 6. рано до 1. попол. Нічого не найдено.

Дня 13. листопада перевела поліція з Жогатина ревізію в **Явірнику Руському** у о. пароха Михайла Заворотюка та в місцевій кооперативі. Ніде нічого не найдено. В кооперативі забрала поліція воєнні мапи з 1914 р., приватну власність крамаря Осипа Цельника.

САМБІРЩИНА.

У **Раковій** арештували Івана Щурка та передали самбірській прокуратурі. Йому закидають приналежність до УВО і протидержавну пропаганду.

ДОЛИНЩИНА.

У **Вельдіжі** переведено ревізії у кількох громадян. Поліція шукала за зброєю і „Сурмою“. Нічого не найшли.

СТАНИСЛАВІВЩИНА.

Дня 16. листопада арештовано Грицака Ів. і Гурія Юрка з **Угринова** та Обідняка Ів. й Білоуса Федька із **Загвіздя**. Їм закидають приналежність до УВО. У **Волчинцях** арештували Масника Мих. і Вихованця Ант. Польські джерела твердять буцімто в усіх них найдено при ревізії „Сурму“. Дня 17. листопада арештували в **Черніївці** Дубину Ол. і Петришина Дм. Їм закидають протидержавну роботу.

КОПИЧИНЕЧЧИНА.

Дня 14. листопада перевів відділ поліції ревізію у деяких громадян в **Гадинківцях**, пошукуючи за зброєю і протидержавною літературою. Нічого не найшли окрім кількох карток одинацятки. І так переведено ревізії у місцевого священика Стефана Турчина, відтак у чит. „Просвіти“, в кооперативі та в кількох селян.

ЧОРТКІВЩИНА.

Дня 18. листопада ц.р. поліція з Чорткова перевела ревізію в селянина Миколи Явного в **Колиндянах**, кандидата з листи ч. 11 на виборчу округу ч. 54 — Тернопіль. Шукали за протидержавними паперами і зброєю. Арештовано Миколу Явного та передано прокуратурі в Чорткові.

В селі **Швайківцях** арештували двох селян, відобрали від них картки одинацятки, водили то сюди то туди, а вкінці пустили.

МОНАСТИРИЩИНА.

Дня 14. ц. м. місцева поліція перевела ревізію у складі Повітового Союзу Кооператив в **Монастириськах**, у канцелярії філії „Просвіти“, в пп. Подляшевської, Стефи Радловської, дир. Созонта Ласовського, Дмитра Івасечка, Івана Боцюрка та урядовця філії „Просвіти“ Дмитра Савчака, якого негайно арештовано. За чим шукали, не знати. Забрали тільки дещо виборчих карток 11-ки і повновластей для мужів довіря.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Дня 10. листопада ц. р. в **Бережанах** арештовано студента прав Ярослава Старуха, якого по двох днях вивезено з Бережан до села Кривого і поміщено в льокалі читальні „Просвіти“, де тепер перебуває відділ поліції.

В **Козовій 14. ц. м.** арештувала поліція кооператорів тутешньої Складниці Кооператив п. Дмитра Адамчука й Івана Дулебу і Михайлицю М., бібліотекаря читальні „Просвіти“. Їх усіх перетримала поліція у своїх арештах один день, а відтак відставила до Бережан до магістратських арештів. Щойно в неділю 16. ц. м. по виборах випущено їх з арештів.

Такі самі арештування в цих днях були і в довколичних селах між мужами довіря і виборцями, котрих партіями привожено до Бережан до арештів, а відтак в неділю 16. ц. м. їх випускали. З священиків був між іншими арештований о. Абрагамовський, парох Дібща.

В районі **таврівського** постерунку були численні арештування. „Стшельци“, узброєні в кріси, урядують як „страж обивательска“. В ночі на 15. листопада, арештовано в **Таврові 9 господарів**, і то найсвідоміших. Дальше арештовано трьох господарів з **Каплинець** і одного з **Дмухавця**. Всіх їх в 8. год. рано пішки повели зі „Стшельцами“ до Бережан.

БРІДЩИНА.

До числа арештованих священиків слід додати о. Степена Книша, завідателя в **Станиславчику**, якого поліція арештувала в ночі з 10-го ц. м. й о. Ярослава Хавалку, сотр. в **Хмільні**, якого арештовано в церкві в сам день виборів. Одного і другого по переслуханню третього дня випущено на волю. Крім цих двох священиків придержано в **Хмільні** в день виборів на цілий день у громадськім арешті двох господарів і чотирох хлопців.

1000 Інвалідів УГА ждуть на поміч суспільности. Вшануйте їх заслуги в цьому місяці! Честь народу наказує забезпечити життя тим, що в обороні його чести віддали своє здоровля!

Нищать памятники.

В селі Бернадівка пов. Теребовля невідомі люди висадили в повітря в ночи на 10. листопада ц. р. український памятник на цвинтарі. Цей памятник поставлено щойно цього року. Вибух знищив памятник зовсім. На другу ніч, з 10. на 11. листопада повторили невідомі люди замах на памятник у Теребовлі коло церкви. Він був ушкоджений вже 1. листопада. Після того філія Т-ва Охорони Воєнних Могил його направила. А в ночі 11. листопада збудив теребовельських мешканців страшний вибух. Другий вибух був значно сильніший від попереднього. З памятника впав і поломався хрест, а сам памятник сильно ушкоджено. Дуже потерпіла церква, в якій вилетіли майже всі вікна. Таксамо вибух висадив бічні церковні двері з одвірками; в церкві самій ушкоджено передню баню. Про силу вибуху свідчать висаджені в цілім середмістї шиби.

Дня 13. листопада ц. р. дістав виділ Філії Т-ва Охорони Воєнних Могил письмо з магістрату, щоби памятник розібрати. На другий день прийшли магістратські робітники і памятник розбирають. Магістрат мотивує своє рішення тим, що присутність памятника загрожує публичному спокоєві.

Церковні справи.

В Румунії утворено нове епископство для двох мільонів вірних греко-католицького обряду. Прилучено до нього всі громади на Буковині і в Мармароші, в яких живе українське населення. Папа іменував адміністратором дієцезії епископського вікарія о. Степана Сабо з осідком в місті Надьбаня. Нове епископство складається з 239 парохій. У 201 парохіях є пануюча мова румунська, в 39 українська.

В Білгороді, столиці Югославії, живе кількасот греко-католиків українців з ріжних українських земель і хорватів. Дотепер вони заспокоювали свої душевні потреби в римо-католицьких церквах. Щоб запобігти цьому, епископ з Крижівців, Нарадій, іменував греко-кат. білгородським парохом о. Івана Будинського, українця.

—o—

Богацтво нашої землі.

Літом цього року відкрив інж. Волосенко зі Львова зложа вугілля під Тисьменицею в селянськім лісі „Мокрець“. Зложа вугілля проходять в одному місці під залізничим шляхом Хриплин-Тисьмениця, а саме між кільометром 5 і 6. В полудневому напрямі від цього місця зложа вугілля значно розширюються. Незалежно від цього відкриття була недавно в Тисьмениці комісія з німецькими експертами, яка при помочі штучних детонацій дійшла до того самого висновку що і інж. Волосенко. Докладні досліди вимагають довшого часу і грошевого вкладу.

Рівночасно відкрив в околиці дальший від Станиславова радник будівництва інж. Горницький зложа міки, мінералу дуже цінного для електричних ізоляцій. Здалобся тільки подбати, аби селянські парцелі не перейшли даром у невідповідні руки.

Українці в Бразилії.

Бразилійський часопис „А Републіка“ пише, що в провінції Парана в Бразилії живе тепер 60 тисяч українців, з яких 90 проц. займається хліборобством. Головна їх організація це „Український Союз в Бразилії“ з осідком в місті Порто Униоу, де й виходить часопис „Український Хлібороб“ вже сім років. Другий часопис „Праця“ виходить у Прудентополісі. Українці живуть в околицях міст Ірраті, Іпапара, Малет, Дорізон, Вера Гварані, Прудентополіс, Ріо Кляро, Униоу до Вікторія, Жангада, Круз Машадо, Антоніо Оліnто і Гвапувіра.

В союзі паранських рільників заступає „Український Союз“ Іван Тимцьо. „Український Союз“ задумує зорганізувати українських поселенців у 12 рільничих організацій та приступити до „Союзу паранських рільників“, щоб одержати деякі допомоги від уряду, призначені для того союзу.

Жиди в Радянщині.

Обчислено урядово, що в Радянщині живе 2 мільони 800 тисяч жидів. З того числа пята часть є урядовцями, четвертина робітниками, більше як пята часть ремісниками, десята промисловцями а тільки 8 проц. рільниками. Багато жидів є в радянських школах.

Цікаве, що між 417 членами центрального комітету комуністичної партії є 127 жидів, 46 жидів є між 883 членами виконуючого комітету партії й один в раді комісарів. У війську є тільки 2 проц. жидів, але вони займають всюди вищі становища.

По широкому світі.

ПОГОЛОСКИ ПРО ПЕРЕВОРОТ В МОСКВІ появилися у всіх заграничних газетах. Два куріні рекрутів коло Москви збунтувалися і розстріляли офіцирів. Опісля рушили на Москву, де цілий день була стрілянина. Появилась поголоска навіть про вбиття диктатора Сталіна. Радянська влада заперечила ті поголоски, називаючи їх видумкою ворожого буржуазного світа. Однак в Москві мусіло щось статися, бо нагло вона була відтята від цілого світа. Ніодна телеграфічна стація за границею не могла навязати з Москвою звязків. Про внутрішнє положення Радянщини кружать ріжні суперечні вісті. Становище Сталіна є, мовляв, поважно захитане, однак повстала нова політична група Ворошилова, що підтримує політику Сталіна, уважаючи всякий переворот тепер небезпечним для комуністичної партії.

ГОРЯТЬ КОМУНИ. Більшовицькі газети повідомляють про дальші підпали господарських комун. Слідство викрило, що в деяких випадках самі члени підпалюють комуни. Роблять це на те, щоби влада не довідалася, які є дійсні запаси збіжа. Найбільше комун горить в Київщині. Перед підпалом будинків члени комуни розділюють між собою збіжє і ховають його в землю. Опісля вибухає пожежа і нищить цілий живий і мертвий інвентар. Гасити ніхто не хоче. Більшовицька влада загострила кари на паліїв.

ЗАПОВІДАЮТЬ РЕВОЛЮЦІЮ В НІМЕЧЧИНІ. Московський часопис „Правда“ надрукував відозву провідника комуністичної німецької партії Тельмана до пролетаріяту Рад. Союзу, в якій він заповідає недалекий початок комуніс-

тичної революції в Німеччині. Завданням комуністичної партії Німеччини є повалити її фашистівський устрій, ввести правління рад, звільнити Німеччину від плачення военних відшкодувань та відобрання Франції, Бельгії, Польщі і Данії країв, які передше належали до Німеччини. Опираючися о сильний Радянський Союз, кінчить Тельман свою відозву, німецькі комуністи боряться за радянську Німеччину.

ЗАМАХ В ЯПОНІЇ. Заграничні ґазети повідомляють, що на японського премієра виконано замах. В хвилі, коли премієр входив на залізничий двірець, підбіг до нього якийсь мущина і вистрілив до нього з револьверу. Куля ранила премієра в черево. Раненого перевезли негайно до шпиталю, де перевели операцію. Виконавцем замаху був 23-літній мущина з Наґасакі, член японської націоналістичної орґанізації. Підчас переслухання заявив він, що замах виконав тому, бо вважає премієра відповідальним за тяжке господарське положення Японії. Лікарі мають надію, що раненого премієра вдасться вдержати при життю.

—o—

На найважнійшу справу.

З кругів „Рідної Школи“.

Здається, нема вже нині Українця в краю чи за кордоном, який не здававби собі справи з того, що найважнішою під цю пору справою є запевнення доцільного виховання й навчання української дітвори й молоді себто справа рідної школи.

Важкі проби й тяжкі матеріяльні страти мала „Рідна Школа“ в останньому часі, а тому, що відомі ніким непередбачені обставини не дали змоги сього року перевести традиційної осінної збірки на „Рідну Школу“, попала ця одинока наша виховно-шкільна установа в небувалу фінансову скруту, яка грозить необчислимими наслідками.

Та наше громадянство, хоча чимало понесло шкід і страт, поспішило на заклик Головної Управи „Рідної Школи“, з надзвичайними датками, щоби дати змогу перетривати цю фінансову кризу і тим самим виявило зрозуміння для цеї найважнішої справи.

Приходиться нам занотувати відрадний обяв високого розуміння значіння „Рідної Школи“. Фірма **Іван Калитяк**, (склад вугля і дров у Львові при вул. На Байках ч. 14) дарувала для „Рідної Школи“ **20 (двацять) тон сеbто 2 вагони дров** на опал львівських шкіл „Р. Ш.“, а опріч того **3.000 цегол на відбудову знищеного бомбою будинку 5-клясової школи „Р. Ш.“ ім. князя Льва у Львові** — усе з доставою.

Така поважна підтримка змагань „Рідної Школи“ з боку цього українського купця і підприємця вказує найкраще, де українське львівське громадянство і українські товариства й установи повинні покривати свої запотребування вугля і дров. Бо в першій мірі заслуговують на найбільше попертя ті українські установи й підприємства, що правильно й совісно сповнюють свої обовязки супроти „Рідної Школи“.

НОВИНКИ.

— **В справі виїзду до Франції.** Звертаємо увагу інтересованих, що на роботи до Франції не вільно їхати на власну руку, лише треба наперед зареєструватися в Державнім Уряді посередництва праці. Без того ніхто роботи не дістане.

— **Осушування Полісся.** Поліські багна, яких там є майже 16.000 кв. км., хоче уряд змеліоризувати. Мін-ство прилюдних робіт зорганізувало спеціяльне бюро в Берестї н. Б. Бюро це, крім знимок і гідротехнічних студій, робить при помочі наукових і фахових сил студії ґеольоґічні, рільничі та гідроґіїні, щоби здобути основи для опрацовання проєкту. Досліди, що річно коштують півтора міліона золотих, покінчаться мабуть до пять літ. Тоді щойно почалися би праці задля висушення Полісся.

— **Напад на адвокатську канцелярію.** На канцелярію адвоката д-ра Ротфельда в Знесінню під Львовом напало кільканадцять людий, знищили всю обстанову, а папери викинули на вулицю і подерли.

— **Еміґранти, стережіться злодіїв.** Поліція записує щораз більше випадків обманів і крадіжей, доконаних по містах на еміґрантах. Такі злодії вештаються біля залізничих двірців, урядів, консулятів, корабельних бюр, навіть у поїздах, накидаються з прислугою, що винаймлять нічліг або куплять корабельну карту, щоби лиш за всяку ціну видурити від легковірних селян гроші, а опісля щезнути без сліду. Тому наші люди не повинні заводити розмови з незнакомими особами ані на залізниці, ані на вулиці, ані в трамваю. За інформаціями звертатися треба на вулиці до поліцаїв, а в залізничих поїздах і трамваях до кондукторів. В останніх двох місяцях було багато дуже хитрих ошуканств.

— **Людність Зєдинених Держав** Півн. Америки обчисляють тепер на 122 міліони 93 тисяч осіб.

— **Бомба в школі.** До учительської семинарії в Бурунах на Виленщині хтось вкинув через вікно бомбу, яка вибухла і спричинила деяку шкоду, але нікого не вбила, хоч в салі був учитель та учні. Є думка, що замах мав політичні причини.

— **„Стшелец“ ранив селянина.** В селі Швейкові, пов. Підгайці, у неділю 16. ц. м. „стшельци“ зібрані на подвірю Стаха Стшелецького, приготовлялись до виборів. Один із них невідомо пощо стрілив двічи з кріса і ранив селянина Андрія Панчишина, який тепер лежить в лічниці і лікарі мусять добувати кулю з його рамени.

— **Згоріло ціле село.** В селі Олчанах недалеко Берестя над Б. з невідомих причин вибухнула пожежа. Вогонь перекинувся на інші будинки, а тому, що був вітер, згоріло аж 62 хати разом з господарськими будинками, цебто майже ціле село. Через те нещастя понад 250 осіб лишилось без даху над головою.

— **Пожежа в кіні.** В Луцьку висвітлювало одно кіно образ „Останні події в Палестині“. Були присутні майже самі жиди. Нараз запалилася фільмова тасьма. Дим і вогонь бухнув на салю. Зібрані з криком „горить“ кинулися до вузького виходу і почали себе доптати. Молодь вискакувала на вулицю крізь вікно першого поверху. Серед переполоху дві особи згинули на місци а кільканадцять потерпіли рани. Оператора кіна арештовано.

— **Пожежі.** У **Перегінську** вибухнула пожежа в господарстві Онуфрія Лукіяна. Вогонь перекинувся на будинки сусідів Мих. Лукіяна та Мих. Патрійчука. Згоріли будинки й збіже. Шкоди є на 28.000. Шукають підпаляча. — У **Лопянці** згоріли 32 господарства. Шкоди є на ок. 120.000. Зі слідства виходить, що вогонь повстав із підпалу. — У хаті Вас. Возняка в **Зваричові** вибухла пожежа. Згоріло 10 хат із господарськими будинками. Шкоди є на 37.000 зол. Причина пожежі покищо невідома.

— **Скажений пес у школі.** В селі Кошелові, варшавського воєвідства підчас шкільної науки до салі влетів скажений пес і кинувся на дітей, що сиділи в лавках. В клясі повстав нечуваний переполох, діти втікли через вікна, а пес покалічив тоді вчительку. На крик дітей до школи прибігли селяни і вбили скажену собаку. Ранених відвезено до лічниці, а було цих ранених аж 12 осіб. Крім цього той самий пес покалічив у сусіднім селі дві особи.

— **Громадський писар злодієм.** 54-літний Казимир Лінднер, окружний громадський писар кількох сіл в сокальськім повіті відповідав перед трибуналом присяжних суддів за крадіж податкових грошей. Слідство викрило, що Лінднер присвоїв собі 3.309 зл., зібраних як ґрунтовий податок в Конотопах, 1.309 зл. в Ульвівку, 422 зл. в Городилові і 808 зл. зібраних в Бараніх Перетоках. Дістав 10 місяців вязниці.

— **Самохід убив чоловіка.** В Словіті пов. Перемишляни самохід наїхав на фіру Луки Плотиня, господаря зі Скваряви. Плотинь упав на дорогу і погиб на місци. Шофера арештовано.

— **Бандитизм.** В селі Воскресінцях пов. Коломия трьох озброєних бандитів напало на дім Сафата Мельника. В хаті була лише жінка, а Мельникові вдалося втекти до сусідів. Бандити забрали 500 долярів і 370 зл. й утекли. — Коло Сулимова пов. Жовква напало трьох бандитів на Гавр. Лисого і Н. Рупка, що верталі зі Львова з накупленим крамом і готівкою на виплату членам молочарні в Сулимові за доставлене молоко. Напасники зрабували 349 зл. і втекли.

— **Вбили поліцая.** Підчас виборів до шлеського сойму 23. ц. м. прийшло в деяких місцевостях до кривавих подій. Польські ґазети повідомляють, що в Ґолашовицях пастор Галефіноф підбурив товпу, яка кинулася на поліцію. Одного поліціянта вбили, а пастор утік до Німеччини.

— **Кожний мешканець Данії має корову.** Обчислення виказує, що Данія, яка має 3 міліони населення, має також 3 міліони коров, так, що на кожного горожанина Данії припадає одна корова. Крім цього Данія має 5 міліонів безрог і 500.000 коней.

— **Валяться доми.** В місті Ліоні у Франції усунулася гора, наслідком чого завалилося кілька камяниць. Згинуло кількадесять осіб, між ними бачі з ратункової сторожі. — В Мадриті, столиці Еспанії, завалилася нововибудована 8-поверхова камяниця, причім погибло кілька робітників. Будівничого арештували.

ДОПИСИ.

ЧИЖИКІВ пов. ЛЬВІВ. **Закриття читальні „Просвіти“.** Львівське староство закрило 7. листопада ц. р. місцеву читальню „Просвіти“. За причину закриття подано зорганізування походу на могилу Українських Січових Стрільців на Великдень. На ділі всякі приготування до того походу, а також плетення вінців, зовсім не відбувалися в читальні, тільки поза нею, а саме в церкві і по приватних домах.

ІЛАВЧЕ пов. ТЕРЕБОВЛЯ. **Напад на село.** В ночі на 16-го листопада ц. р. вечером прийшли замасковані люди, озброєні в кріси, до начальника громади в селі Ілавче і зажадали кватир нібито для війська, яке, як казали, прийде до села на час виборів. Зачали своє заповідання кватир від того, що вибили вікна в читальні. Після того пішли до другої філії кооперативи і там поломили замки, хотячи добутися до середини. До середини не добулися, тільки зробили на 52 зол. шкоди. Звідси пішли до Миколи Новосада сина Семка, вибили у нього вікна, в коморі розпороли перину, висипали з неї піря і до того піря висипали муку. В Павла Піговича (голови надзірної ради кооперативи) вибили вікна і в коморі розсипали збіже з мішків на підлогу. В Михайла Женчишина (українця-латинника) вибили вікна і висипали муку і збіже та змішали до того викинену з бочки квасну капусту. Потім прийшли до Степана Посьмітюха до хати, але жінка почала просити, щоби не нищили нічого. Тоді один з тих людей сказав по польськи: „Nie wolno!“ і всі забралися, нічого не руйнуючи. В Гриця Стеця вибили вікна й один вдарив його жінку. В Івана Бодівського (касієра кооперативи) в коморі порозсипали збіже з мішків і набили його дочку, яка спала в коморі. Вибили ще вікна в Яська Абрагамовича і Миколи Мальчоса. Крім того набили двох вартівників, які сторожили телеграфічних стовпів. Аж як почало розвиднятися і побуджені люди зорієнтувалися, що поголоски про військо є видумкою і що війська в селі нема, кинулися за бандитами. Тоді бандити втікли в невідомім напрямі. Передтим ще ушкодили ті самі зухвальці український памятник.

Присилайте передплату!

Видає С-ка „Діло“, зар. стов. з обмеж. пор. — За редакцію відповідає Ол. Кузьма. — З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.